

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (penktoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. birželio 5 d.*

„Viešoji tarnyba – Pareigūnai – Darbo užmokestis – Šeimos išmokos – Išlaikomo vaiko išmoka – Mokymosi išmoka – Sprendimai nutraukti tam tikrų išmokų mokėjimą – Skyrimo sąlygos – Sąvoka „studijų pabaiga“ – Vienodas požiūris – Gero administravimo principas – Nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimas – Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnio pirma pastraipa – Atsakomybė“

Byloje T-123/23

VA, atstovaujamas *avocate* N. de Montigny,

ieškovas,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą T. Bohr ir M. Brauhoff,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas S. Papasavvas, teisėjai J. Svaningsen, J. Laitenberger, J. Martín y Pérez de Nanclares ir M. Stancu (pranešėja),

posėdžio sekretorius L. Ramette, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

įvykus 2024 m. sausio 23 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

- 1 SESV 270 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovas VA prašo, pirma, panaikinti 2022 m. gegužės 11 d. Europos Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuro (PMO) sprendimus, kuriais panaikinama jo teisė nuo 2021 m. liepos 1 d. gauti išlaikomo vaiko išmoką ir mokymosi išmoką, taip pat su išlaikomo vaiko išmoka susijęs mokesčio bazės sumažinimas, ir

* Proceso kalba: prancūzų.

2022 m. birželio 13 d. sprendimą dėl šių finansinių išmokų susigrąžinimo pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 85 straipsnį, antra, atlyginti žalą, kurią jis teigia dėl to patyręs.

I. Ginčo aplinkybės

- 2 Ieškovas yra Europos Sąjungos Tarybos Generalinio sekretoriato pareigūnas.
- 3 Jo duktė studijavo viename Belgijos universitete. 2021 m. birželio 18 d. ji laikė paskutinį studijų ciklo egzaminą, 2021 m. liepos 2 d. sužinojo, kad išlaikė egzaminus, o 2021 m. rugpjūčio 27 d. gavo studijų baigimo pažymėjimą. Akademiniai metai baigėsi 2021 m. rugsėjo 13 d.
- 4 Iki 2021 m. rugsėjo mėn. ieškovas už savo dukterį gavo Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 2 ir 3 straipsniuose numatytą išlaikomo vaiko išmoką ir mokymosi išmoką ir jam buvo taikomas su išlaikomo vaiko išmoka susijęs mokesčio bazės sumažinimas, numatytas 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 260/68, nustatančiame apmokestinimo Europos Bendrijų naudai sąlygas ir tvarką (OL L 56, 1968, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 56, toliau kartu – nagrinėjamos finansinės išmokos).
- 5 2021 m. rugsėjo 16 d. ieškovas kompiuterinėje programoje „Sysper 2“ deklaravo savo dukters studijų pabaigą ir nurodė, kad jos paskutinio egzamino data – 2021 m. birželio 18 d.
- 6 Pagal 2019 m. gegužės 13 d. Tarybos sprendimą (ES) 2019/792, kuriuo Europos Komisijai – Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biurui (PMO) – pavedama vykdyti tam tikrus įgaliojimus, suteiktus paskyrimų tarnybai ir sudaryti darbo sutartis įgaliojimai tarnybai (OL L 129, 2019, p. 3), PMO yra atsakingas už Tarybos Generalinio sekretoriato darbuotojų individualių finansinių išmokų (įskaitant nagrinėjamas finansines išmokas) administravimą ir mokėjimą.
- 7 2021 m. rugsėjo 24 d. PMO informavo ieškovą, kad, atsižvelgiant į jo 2021 m. rugsėjo 16 d. deklaraciją, nagrinėjamos finansinės išmokos bus panaikintos atgaline data nuo 2021 m. liepos 1 d. (toliau – 2021 m. rugsėjo 24 d. sprendimas). Tame sprendime taip pat buvo nurodyta, kad pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnį bus susigrąžintos visos nepagrįstai gautos sumos ir kad jis gaus atskirą raštą, kuriuo bus informuotas apie šių sumų, nepagrįstai gautų nuo 2021 m. liepos 1 d., susigrąžinimo tvarką. Pagal 2021 m. rugsėjo 24 d. sprendimą 2021 m. spalio mėn. darbo užmokesčio lapelyje buvo išskaičiuota 2 619,66 EUR suma, atitinkanti nagrinėjamų finansinių išmokų už 2021 m. liepos–rugsėjo mėn. (toliau – aptariamas laikotarpis) sumą.
- 8 2022 m. sausio 3 d. ieškovas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį dėl šio darbo užmokesčio lapelio pateikė skundą (toliau – pirmasis skundas).
- 9 2022 m. gegužės 5 d. sprendimu paskyrimų tarnyba panaikino 2021 m. rugsėjo 24 d. sprendimą, atitinkamai atšaukė 2021 m. spalio mėn. darbo užmokesčio lapelyje nurodytą susigrąžinimą ir grąžino ieškovo bylą atsakingai tarnybai iš naujo išnagrinėti jo atvejį, motyvuodama tuo, kad prieš priimant pastarąjį sprendimą ieškovas nebuvo išklaustas.
- 10 Priėmus 2022 m. gegužės 5 d. sprendimą PMO ieškovui išmokėjo 3 500 EUR dydžio avansą. Ši suma atitinka nagrinėjamas finansines išmokas už keturis mėnesius.

- 11 2022 m. gegužės 11 d. sprendimu PMO patvirtino nagrinėjamų finansinių išmokų panaikinimą atgaline data nuo 2021 m. liepos 1 d. (toliau – pirmasis ginčijamas sprendimas) ir informavo ieškovą, kad šios išmokos gali būti peržiūrėtos, jeigu jis galėtų pateikti oficialų dokumentą, patvirtinantį, kad jo dukters „paskutinis egzaminas, diplominio darbo pateikimas ar gynimas“ įvyko po 2021 m. birželio mėn., ir kad jis gali pateikti savo pastabas per penkiolika dienų nuo to sprendimo gavimo. Be to, PMO ieškovui nurodė, kad pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnį bus susigrąžintos visos nepagrįstai gautos sumos ir kad jam bus nusiųstas atskiras raštas, kuriuo jis bus informuotas apie nuo 2021 m. liepos 1 d. nepagrįstai gautų finansinių išmokų susigrąžinimo tvarką.
- 12 2022 m. birželio 13 d. ieškovas gavo raštą apie susigrąžinimą pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnį (toliau – antrasis ginčijamas sprendimas). Tame sprendime buvo nurodyta, kad bendra ieškovo mokėtina suma yra 3 500 EUR, kad ši suma bus susigrąžinta trimis dalimis kas mėnesį nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. ir kad jis turi penkiolika dienų nuo sprendimo gavimo savo komentarams pateikti.
- 13 Priėmus tą sprendimą, ieškovas, jo patarėjas ir PMO pasikeitė elektroniniais laiškais, kuriais siekta išsiaiškinti pirmojo ir antrojo ginčijamų sprendimų turinį (toliau kartu – ginčijami sprendimai).
- 14 Konkrečiai kalbant, 2022 m. birželio 22 d. elektroniniu laišku PMO ieškovui pranešė, kad jo dukte išlaikė egzaminus 2021 m. birželio mėn. per pirmąją egzaminų sesiją, todėl nuo 2021 m. liepos mėn. jis nebeturėjo teisės gauti nagrinėjamų finansinių išmokų. Be to, jis pabrėžė, kad ieškovas nepateikė kitų dokumentų, galinčių pagrįsti tai, kad jo dukte studijavo universitete po 2021 m. birželio 30 d. Dėl 3 500 EUR sumos susigrąžinimo PMO, be kita ko, paaiškino, kad ieškovas nagrinėjamas finansines išmokas per klaidą gavo keturis, o ne tris mėnesius (žr. šio sprendimo 10 punktą).
- 15 2022 m. rugpjūčio 9 d. ieškovas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį pateikė skundą dėl ginčijamų sprendimų (toliau – antrasis skundas), jame taip pat prašė atlyginti išlaidas advokatams, patirtas rengiant ir nagrinėjant pirmąjį skundą.
- 16 2022 m. gruodžio 9 d. paskyrimų tarnybos sprendimu antrasis skundas buvo atmestas.

II. Šalių reikalavimai

- 17 Ieškovas Bendrojo Teismo iš esmės prašo:
 - panaikinti ginčijamus sprendimus,
 - įpareigoti atsakovę sumokėti ieškovui 2 441,84 EUR dydžio kompensaciją,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 18 Per teismo posėdį ieškovas paaiškino, kad antrąjį ginčijamą sprendimą prašo panaikinti tik dėl 2 619,66 EUR sumos, atitinkančios nagrinėjamų finansinių išmokų sumą, o ne 3 500 EUR sumos; tai buvo užfiksuota teismo posėdžio protokole.

- 19 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
 - priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

A. Dėl reikalavimo panaikinti

- 20 Grįsdamas savo reikalavimus dėl panaikinimo ieškovas nurodo penkis pagrindus, iš kurių pirmieji trys pateikti dėl pirmojo ginčijamo sprendimo, o kiti du – dėl antrojo ginčijamo sprendimo.

1. Dėl pagrindų, susijusių su pirmuoju ginčijamu sprendimu

- 21 Šie pagrindai iš esmės grindžiami, pirma, Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 2 ir 3 straipsnių pažeidimu, antra, vienodo požiūrio principo pažeidimu ir, trečia, teisinio saugumo ir gero administravimo principų pažeidimu.

a) Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo VII priedo 2 ir 3 straipsnių pažeidimu

- 22 Pirmajame pagrinde ieškovas teigia, kad Komisija pažeidė Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 2 ir 3 straipsnius (toliau – nagrinėjamos nuostatos), kai nusprendė, kad jo duktė baigė universitetines studijas 2021 m. birželio 18 d. (t. y. jos paskutinio egzamino dieną), todėl jis nebegalėjo gauti nagrinėjamų finansinių išmokų už aptariamą laikotarpį. Jo teigimu, dukters studijų baigimo data, dėl kurios nagrinėjama atveju nebeskiriamos nagrinėjamos finansinės išmokos, yra akademinų metų pabaigos data, t. y. 2021 m. rugsėjo 13 d. arba bent data, kai jo duktė gavo studijų baigimo pažymėjimą, t. y. 2021 m. rugpjūčio 27 d.
- 23 Papildomai ieškovas mano, kad studijų baigimo data turėtų būti anksčiausiai tuo metu, kai vaikas sužino egzaminų rezultatus (nagrinėjama atveju – 2021 m. liepos 2 d.), nes būtent nuo šio momento jis sužino paskutinių akademinų metų rezultatą, todėl gali pradėti ieškotis darbo.
- 24 Komisija nesutinka su ieškovo argumentais.
- 25 Pirma, ji atsikerta: kadangi nagrinėjamomis nuostatomis suteikiama teisė į finansines išmokas, jos turi būti aiškinamos siaurai. Ji priduria, kad nagrinėjamos finansinės išmokos priklauso nuo to, ar faktiškai tęsiamas mokymasis bendrojo lavinimo ar profesinėje švietimo įstaigoje, ir nuo to, ar švietimo įstaiga lankoma reguliariai ir visu krūviu. Antra, iš Europos Sąjungos teismų jurisprudencijos, visų pirma iš 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Costacurta / Komisija* (C-145/90 P, EU:C:1991:435) ir 2018 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *HD / Parlamentas* (T-604/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:562), matyti, kad nagrinėjamos finansinės išmokos turi būti vertinamos kas mėnesį ir jų mokėjimas turi būti nutrauktas tuo metu, kai išlaikomas vaikas reguliariai ir visu krūviu nebelanko aukštojo mokslo įstaigos. Be to, vaikas, kuris nustoja lankyti šią įstaigą, gali dirbti, gauti pajamų ir taip faktiškai patenkinti savo poreikius. Trečia, ji primena, kad jos 2013 m. gruodžio 16 d. Sprendimo dėl bendrųjų įgyvendinimo nuostatų, susijusių su mokymosi išmokos skyrimu, 6 straipsnyje daromas skirtumas tarp mokyklinių atostogų mokslo metų pabaigoje ir mokyklinių atostogų, einančių po paskutinių mokslo metų, kurių pabaigoje

vaikas baigia studijas. Ketvirta, ieškovas neįrodė, kad, neturint universiteto diplomo, jo dukterį buvo atsisakyta priimti į tam tikrą darbą arba kad ji nerado tinkamo darbo. Penkta, sąvoka „studijų pabaiga“ yra savarankiška ir turi būti aiškinama vienodai visose valstybėse narėse, kuriose darbuotojų vaikai studijuoja. Šešta, ieškovo argumentas dėl tariamo Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 52 straipsnio pažeidimo visiškai neįrodytas.

- 26 Galiausiai dėl papildomo argumento Komisija tvirtina, kad į egzaminų rezultatų sužinojimo datą taip pat negalima atsižvelgti, nes po paskutinio egzamino studentai nebelanko užsiėmimų, taigi reguliariai ir visu krūviu nebelanko aukštojo mokslo įstaigos.
- 27 Bendrasis Teismas pažymi, kad pirmajame pagrinde ieškovas nurodo nagrinėjamų nuostatų pažeidimą, nes Komisija klaidingai aiškino su „studijų pabaiga“ susijusią sąlygą, dėl kurios netenkama teisės į nagrinėjamas finansines išmokas.
- 28 Konkrečiai kalbant, šalys nesutaria dėl datos, kurią įvykdoma ši sąlyga, t. y. tuo metu, kai universitete laikomas paskutinis egzaminas, kai sužinomi galutinių egzaminų rezultatai, gaunamas studijų baigimo pažymėjimas ar pasibaigia akademiniai metai. Nagrinėjamu atveju šie keturi momentai yra atitinkamai laikotarpiu nuo 2021 m. birželio iki rugsėjo mėn.
- 29 Pirmiausia reikia priminti sąlygas, suteikiančias teisę į nagrinėjamas finansines išmokas, visų pirma išlaikomo vaiko išmoką ir mokymosi išmoką, taip pat šių dviejų išmokų santykį.
- 30 Kiek tai susiję su išlaikomo vaiko išmoka, pažymėtina, kad Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Vadovaujantis šio straipsnio 2 ir 3 dalimis, vieną ar kelis išlaikomus vaikus turinčiam pareigūnui mokama <...> mėnesinė išmoka už kiekvieną išlaikomą vaiką.

<...>

3. Išmoka skiriama:

- a) automatiškai už jaunesnius kaip aštuoniolikos metų vaikus;
- b) pareigūno kartu su įrodomaisiais dokumentais paduotu prašymu, už vaikus nuo aštuoniolikos iki dvidešimt šešerių metų amžiaus, besimokančius bendrojo lavinimo ar profesinėje švietimo įstaigoje.

<...>“

- 31 Dėl mokymosi išmokos Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Pagal bendrosiose įgyvendinimo nuostatose nustatytas sąlygas pareigūnas gauna faktiškai jo patirtų mokymosi išlaidų dydžio pašalpą mokymuisi [mokymosi išmoką], kuri negali būti didesnė kaip <...> per mėnesį už kiekvieną išlaikomą vaiką, kaip apibrėžta šio priedo 2 skyriaus 2 dalyje, kuris yra ne jaunesnis kaip penkerių metų ir reguliariai, visu krūviu lanko pradinę ar vidurinę mokyklą, nustačiusią mokesį už mokslą, arba aukštojo mokslo įstaigą. <...>

Teisė į tą išmoką įgyjama pirmąją mėnesio, kurią vaikas pradeda lankyti pradinę švietimo įstaigą, dieną ir baigiasi paskutinę mėnesio, kurią vaikas baigia mokslus ar kurio pabaigoje jam sukanka dvidešimt šešeri metai (priklausomai nuo to, kuri iš šių datų ankstesnė), dieną. <...>“

- 32 Iš šių nuostatų matyti, kad mokymosi išmoka yra tik išlaikomo vaiko išmokos pasekmė, nes pirmoji išmoka negali būti skiriama, jeigu prieš tai nėra įvykdytos sąlygos, leidžiančios gauti antrąją išmoką. Paaiškinęs, kad mokymosi išmoka mokama „už kiekvieną išlaikomą vaiką, kaip apibrėžta šio priedo 2 skyriaus 2 dalyje, kuris yra ne jaunesnis kaip penkerių metų“, teisės aktų leidėjas norėjo, kad teisė į šią išmoką priklausytų nuo to, ar prieš tai buvo laikomasi išlaikomo vaiko išmokos skyrimo sąlygų. Kitaip tariant, mokymosi išmoka gali būti mokama, tik jeigu pareigūnas turi bent penkerių metų išlaikomą vaiką, už kurį gauna tokią išmoką.
- 33 Be to, teisė į mokymosi išmoką siejama su antrosios kumuliacinės sąlygos – vaikas turi lankyti švietimo įstaigą reguliariai ir visu krūviu – laikymusi.
- 34 Kadangi, kaip nurodyta šio sprendimo 32 punkte, mokymosi išmoka gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu prieš tai įvykdytos sąlygos, leidžiančios gauti išlaikomo vaiko išmoką, darytina išvada, kad švietimo įstaigos lankymo reguliariai ir visu krūviu sąlygos (toliau – lankymo sąlyga) vertinimas turi vykti vėliau, nustatčius, kad vaiką, už kurį prašoma mokymosi išmokos, išlaiko pareigūnas.
- 35 Atsižvelgdamas į šiuos svarstymus Bendrasis Teismas pirmiausia išnagrinės, ar aptariamam laikotarpiu buvo įvykdytos išlaikomo vaiko išmokos gavimo sąlygos, o vėliau – ar ieškovo duktė taip pat atitiko Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnio 1 dalyje numatytą lankymo sąlygą, kad atsirastų teisė į mokymosi išmoką.

1) Dėl išlaikomo vaiko išmokos skyrimo sąlygų laikymosi aptariamam laikotarpiu

- 36 Reikia priminti, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas šioje byloje, kai vaikas studijuoja universitete, teisė į išlaikomo vaiko išmoką siejama su trijų sąlygų įvykdymu, t. y. pareigūnas turi faktiškai išlaikyti savo vaiką, vaikas turi būti nuo 18 iki 26 metų ir jis turi mokytis bendrojo lavinimo ar profesinėje švietimo įstaigoje (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *KR / Komisija*, T-408/20, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:788, 24 punktą).
- 37 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad Komisija nekvestionuoja pirmosios ir antrosios sąlygų, taip pat studijų, į kurias buvo užsiregistravusi ieškovo duktė, „bendrojo lavinimo“ pobūdžio. Tačiau, jos nuomone, neįvykdyta trečioji sąlyga dėl mokymosi bendrojo lavinimo švietimo įstaigoje, nes ieškovo duktė nuo 2021 m. birželio 18 d., t. y. paskutinio egzamino dienos, nebesimokė.
- 38 Šiuo klausimu pažymėtina, kad „studijas“ sudaro keli etapai, kaip antai dalyvavimas studijų programoje numatytuose kursuose su šiais kursais susijusiuose egzaminuose, egzaminų vertinimas, o egzaminams pasibaigus – atitinkamas studijas užtikrinančios švietimo įstaigos pateikiami galutiniai rezultatai, patvirtinantys studijų baigimą. Šie etapai neatskiriami vienas nuo kito, nes dalyvavimas egzaminuose leidžia įvertinti studento įgytas kompetencijas ir žinias, suteiktas lankant kursus.

- 39 Kadangi studentas apie sėkmingai baigtus mokslus gali sužinoti tik baigęs visus egzaminus ir švietimo įstaigai suteikus galimybę susipažinti su šių egzaminų rezultatais, būtent nuo tada, kai yra galutiniai rezultatai, studentas turi būti laikomas nebesimokančiu, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnio 3 dalies b punktą.
- 40 Taigi, priešingai, nei teigia Komisija, 18–26 metų vaiką, kuris mokosi bendrojo lavinimo ar profesinėje švietimo įstaigoje, pareigūnas išlaiko ne iki tol, kol vaikas laiko paskutinį egzaminą, bet iki tol, kol švietimo įstaiga pateikia galutinius rezultatus.
- 41 Be to, šis aiškinimas atitinka 2002 m. balandžio 17 d. Sprendime *Sada / Komisija* (T-325/00, EU:T:2002:101, 37 punktas) suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią Sąjungos teisės nuostatos, suteikiančios teisę į finansines išmokas, turi būti aiškinamos siaurai, taip pat iš 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Costacurta / Komisija* (C-145/90 P, EU:C:1991:435, 6 punktas) ir 2018 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *HD / Parlamentas* (T-604/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:562, 133 punktas) išplaukiančią jurisprudenciją, pagal kurią dėl to, kad nagrinėjamos finansinės išmokos yra mėnesinės, klausimas, ar įvykdytos jų skyrimo sąlygos, turi būti vertinamas kiekvieną mėnesį.
- 42 Kadangi išlaikomo vaiko išmoka yra kas mėnesį mokama išmoka, o už 18–26 metų vaiką mokama „pagrįstu prašymu“, pareigūnas turi pranešti administracijai apie savo vaiko studijų pabaigą ir nedelsdamas nurodyti datą, kada švietimo įstaiga pateikė galutinius rezultatus, kad administracija galėtų kuo greičiau sustabdyti šios išmokos mokėjimą.
- 43 Nagrinėjamu atveju tiek iš ieškinio A.9 priedo, kuriame pateiktas 2021 m. rugpjūčio 27 d. universiteto, į kurio studentų sąrašus buvo įrašyta ieškovo duktė, išduotas studijų baigimo pažymėjimas, tiek iš to paties universiteto Teisės tarnybos elektroninio laiško, kurį ieškovas pateikė taikant 2023 m. gruodžio 7 d. proceso organizavimo priemonę, matyti, kad galutinius rezultatus universitetas pateikė 2021 m. liepos 2 d., t. y. dieną, kai ieškovo duktė jau galėjo parsisiųsti studijų baigimo pažymėjimą. Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 38–40 punktuose, reikia konstatuoti, kad nuo mėnesio, einančio po dienos, kurią švietimo įstaiga pateikė galutinius rezultatus (t. y. nuo 2021 m. rugpjūčio mėn.), nebegalėjo būti laikoma, kad ieškovas išlaiko dukterį, ir ieškovas nebeturėjo teisės gauti išlaikomo vaiko išmokos.
- 44 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija padarė teisės klaidą, kai atsisakė skirti ieškovui išlaikomo vaiko išmoką už 2021 m. liepos mėn. Vis dėlto ji pagrįstai atsisakė skirti jam šią išmoką už 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius.
- 45 Tokio atsisakymo negali paneigti kiti ieškovo pateikti argumentai, kuriais siekiama įrodyti, kad jis turėjo teisę į išlaikomo vaiko išmoką tiek už 2021 m. rugpjūčio mėn., tiek už 2021 m. rugsėjo mėn. Pirma, tiek, kiek ieškovas teigia, kad, kaip nurodė jo dukters lankytas universitetas ir Belgijos valdžios institucijos, duktė išlaikė studento statusą iki 2021 m. rugsėjo mėn. pabaigos, reikia konstatuoti, kaip tai padarė Komisija, kad nagrinėjamos nuostatos turi būti aiškinamos savarankiškai. Kaip pažymėta šio sprendimo 38–40 punktuose, Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnio 3 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad būtent nuo to momento, kai švietimo įstaiga pateikia galutinius rezultatus, vaikas turi būti laikomas nebesimokančiu, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Taigi visiškai įmanoma, kad vaikas baigia studijas prieš mokslo metų pabaigą, net jeigu pagal universitetą ar valstybės, kurioje yra jo buveinė, teisės aktus vaikas dar gali naudotis studento statusu iki šių metų pabaigos.

- 46 Antra, teiginys, kad norint pradėti dirbti pagal tam tikras profesijas būtina turėti universiteto diplomą, yra visiškai nepagrįstas, be to, prieštarauja reikalavimams, kurie yra šio ieškinio dalykas. Reikia konstatuoti, kad nors diplomą jo dukteriai buvo įteiktas 2021 m. spalio 8 d. (žr. ieškinio 12 punktą), ieškovas neteigia turėjęs teisę į nagrinėjamas finansines išmokas ir už 2021 m. spalio mėn. Be to, ieškinio 93 punkte ieškovas tvirtina, kad jo duktė rado darbą nuo 2021 m. spalio 1 d., t. y. likus savaitei iki diplomo įteikimo.
- 47 Trečia, dėl dublike esančio ieškovo teiginio, kad Komisijos pateiktas nagrinėjamų nuostatų aiškinimas prieštarauja Pagrindinių teisių chartijos 52 straipsniui ir vienodo požiūrio principui, reikia pažymėti, kad jis visiškai nepagrįstas ir neargumentuotas, be to, bet kuriuo atveju panašus argumentas taip pat buvo pateiktas vienodo požiūrio principo pažeidimu grindžiamame antrajame pagrinde, kuris bus nagrinėjamas vėliau.

2) Dėl Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnio 1 dalyje numatytos lankymo sąlygos laikymosi aptariamam laikotarpiui

- 48 Pirmiausia reikia pažymėti: kadangi ieškovas neturi teisės į išlaikomo vaiko išmoką už 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius (žr. šio sprendimo 44 punktą), jis, kaip matyti iš šio sprendimo 32 punkto, taip pat negali pretenduoti į mokymosi išmoką už šiuos mėnesius.
- 49 Todėl Komisija nepadarė teisės klaidos, kai už 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius atsisakė skirti ieškovui ir mokymosi išmoką.
- 50 Be to, kaip nurodyta šio sprendimo 35 punkte, reikia išnagrinėti, ar 2021 m. liepos mėn. lankymo sąlyga buvo įvykdyta.
- 51 Komisijos teigimu, iš esmės ši sąlyga nebetenkinama vaikui laikant paskutinį egzaminą, nes nuo to momento jis gali susirasti darbą ir patenkinti savo poreikius. Šis aiškinimas grindžiamas prielaida (kaip ir išlaikomo vaiko išmokos atveju), kad vaikas baigia studijas po to, kai laiko paskutinį egzaminą.
- 52 Vis dėlto tokia prielaida klaidinga.
- 53 Kaip pažymėta šio sprendimo 38–40 punktuose, analizuojant išlaikomo vaiko išmokos skyrimo sąlygas, studijų pabaigą žymi diena, kurią švietimo įstaiga pateikė galutinius rezultatus.
- 54 Taigi šio sprendimo 38–44 punktuose išdėstytus argumentus dėl išlaikomo vaiko išmokos reikia taikyti lankymo sąlygos, numatytos Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnio 1 dalyje dėl mokymosi išmokos skyrimo, analizei.
- 55 Iš to matyti, kad būtent nuo tada, kai švietimo įstaiga pateikė galutinius rezultatus, pareigūno vaikas turi būti laikomas reguliariai ir visu krūviu nebesimokančiu švietimo įstaigoje, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnio 1 dalį.
- 56 Kadangi galutiniai rezultatai nagrinėjamu atveju buvo pateikti 2021 m. liepos 2 d. (diena, kurią ieškovo duktė jau galėjo, be kita ko, parsisiūsti studijų baigimo pažymėjimą), reikia konstatuoti, kad iki tos dienos ji turėjo būti laikoma reguliariai ir visu krūviu lankančia švietimo įstaigą, organizuojančia jos studijas, todėl ieškovas turėjo teisę gauti mokymosi išmoką už 2021 m. liepos mėn.

- 57 Taigi darytina išvada, kad Komisija padarė teisės klaidą, kai atsisakė skirti ieškovui mokymosi išmoką už 2021 m. liepos mėn.
- 58 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmąjį ginčijamą sprendimą reikia panaikinti tiek, kiek juo atsisakyta skirti ieškovui nagrinėjamas finansines teises už 2021 m. liepos mėn.
- 59 Dabar reikia nustatyti, ar dėl kitų pagrindų, pateiktų dėl pirmojo ginčijamo sprendimo, tas pats sprendimas gali būti panaikintas ir tiek, kiek juo atsisakyta skirti ieškovui nagrinėjamas finansines išmokas už 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius.

b) Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo vienodo požiūrio principo pažeidimu

- 60 Ieškovas iš esmės teigia, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nes jis buvo diskriminuojamas, palyginti su pareigūnu, kurio vaikas baigia studijas po antrosios egzaminų sesijos.
- 61 Komisija nesutinka su ieškovo argumentais.
- 62 Pagal suformuotą jurisprudenciją vienodo požiūrio principas reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, nebent toks skirtingas vertinimas būtų objektyviai pateisinamas. Konkrečiai kalbant, situacijų panašumo reikalavimas, taikomas siekiant nustatyti, ar buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, turi būti vertinamas atsižvelgiant į visas aplinkybes, apibūdinančias šias situacijas (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Tiesioginis veikimas)*, C-205/20, EU:C:2022:168, 54 ir 55 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 63 Reikia konstatuoti, kad studento, išlaikiusio egzaminus per pirmąją egzaminų sesiją, situacija skiriasi nuo studento, kuris turės atvykti į antrąją egzaminų sesiją ir gali dar kartą neišlaikyti egzaminų, taigi ir nebaigti studijų tais pačiais studijų metais, situacijos. Pirmuoju atveju studentas jau gali būti laikomas baigusių studijas, o antruoju atveju studentas tęs mokslus ir prieš baigdamas studijas turės laikyti naujus egzaminus.
- 64 Taigi ieškovas, kurio duktė galėjo susipažinti su galutiniais rezultatais nuo 2021 m. liepos 2 d. (žr. šio sprendimo 43 punktą), negali pagrįstai prilyginti savo situacijos pareigūno, kurio vaikas po 2021 m. liepos 2 d. dar turėjo laikyti antrąją egzaminų sesiją, situacijai.
- 65 Taigi antrąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

c) Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo teisinio saugumo ir gero administravimo principų pažeidimu

- 66 Dėl nurodomo teisinio saugumo principo pažeidimo ieškovas tvirtina, kad Komisijos pateiktas nagrinėjamų nuostatų aiškinimas sukuria teisinį netikrumą, nes automatiškai lemia nagrinėjamų finansinių išmokų susigrąžinimą atgaline data. Iš tiesų pareigūnas tuo metu, kai jo vaikas laiko paskutinį egzaminą, negali žinoti, ar vaikas išlaikys pirmąją egzaminų sesiją, nes apie rezultatus pranešama tik vėliau.

- 67 Dėl nurodomo gero administravimo principo pažeidimo ieškovas teigia, kad jo byla buvo išnagrinėta painiai, nes pirmajame ginčijamame sprendime Komisija laikėsi tokios pačios pozicijos kaip 2021 m. rugsėjo 24 d. sprendime, kuris vis dėlto buvo panaikintas. Šiuo klausimu ieškovas paaiškina, kad Komisija negali remtis tuo, kad, kadangi sprendimas, kuriuo patenkintas pirmasis skundas, nėra jo nenaudai priimtas sprendimas, ji neprivalėjo jo motyvuoti. Dėl šios painiavos ieškovas buvo priverstas pateikti antrąjį skundą dėl to paties dalyko kaip ir pirmasis skundas.
- 68 Komisija nesutinka su šiais argumentais.
- 69 Pirma, dėl argumento, grindžiamo teisinio saugumo principo pažeidimu, reikia pažymėti, kad jis susijęs su situacija, kai pareigūnui, kuris praneša apie savo vaiko studijų baigimą tuo metu, kai vaikas sužino savo rezultatus, gali būti taikomas susigrąžinimas atgaline data pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnį, kaip būtų buvę nagrinėjamu atveju, jeigu ieškovas būtų nurodęs 2021 m. liepos 2 d. kaip studijų pabaigos datą. Kadangi nagrinėjamu atveju teisinio saugumo principo pažeidimas (preziumuojant, kad jis pagrįstas) ginčijamo sprendimo panaikinimą lemtų tik dėl 2021 m. liepos mėn., bet ne dėl 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesių (žr. šio sprendimo 59 punktą), šis argumentas turi būti atmestas kaip nereikšmingas (šiuo klausimu žr. 2022 m. birželio 1 d. Sprendimo *Cristescu / Komisija*, T-754/20, nepaskelbtas Rink., EU:T:2022:316, 171 punktą).
- 70 Antra, dėl kaltinimo, grindžiamo gero administravimo principo pažeidimu, pirmiausia reikia pažymėti, kad tiek, kiek ieškovas nurodo tariamą sprendimo, kuriuo pirmasis skundas buvo patenkintas, motyvavimo stoką ir tariamai netinkamą jo bylos tvarkymą, dėl kurio jis buvo priverstas kreiptis į advokatą dėl pirmojo skundo parengimo, šie argumentai taip pat yra nereikšmingi, nes susiję su 2021 m. rugsėjo 24 d. sprendimo teisėtumu, kuris vis dėlto nėra šio ieškinio dalykas.
- 71 Be to, tai, kad panaikinus sprendimą dėl teisės būti išklausytam pažeidimo administracija priima tokį patį sprendimą dėl esmės, neprieštarauja gero administravimo principui, nes toks pažeidimas reiškia tik tai, kad administracinė procedūra turi būti atnaujinta nuo etapo, kuriam turėjo įtakos neteisėtumas, o ne būtinai tai, kad šios procedūros rezultatas turi būti kitoks.
- 72 Galiausiai bet kuriuo atveju, kaip teisingai teigia Komisija, ieškovas neįrodė, kad nurodomas gero administravimo principo pažeidimas turėjo įtakos pirmojo ginčijamo sprendimo pagrįstumui, dėl kurio jis galėtų būti panaikintas.
- 73 Taigi pirmasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.
- 74 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmąjį ginčijamą sprendimą reikia panaikinti tiek, kiek juo atsisakyta skirti ieškovui nagrinėjamas finansines išmokas už 2021 m. liepos mėn.

2. Dėl pagrindų, pateiktų dėl pirmojo ginčijamo sprendimo

- 75 Šie pagrindai iš esmės grindžiami ieškovo teisės gauti nagrinėjamas finansines išmokas pažeidimu (pirmasis pagrindas) ir Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnio pažeidimu (antrasis pagrindas).

a) Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo ieškovo teisės gauti nagrinėjamas finansines išmokas pažeidimu

- 76 Ieškovas teigia: kadangi antrasis ginčijamas sprendimas grindžiamas pirmuoju ginčijamu sprendimu, kuris dėl priežasčių, išdėstytų pirmuose trijuose pagrinduose dėl pirmojo ginčijamo sprendimo, yra neteisėtas, antrasis sprendimas taip pat turi būti panaikintas.
- 77 Komisija atsikerta: kadangi pirmasis ginčijamas sprendimas yra teisėtas, antrasis ginčijamas sprendimas neturi būti panaikintas.
- 78 Kadangi šio sprendimo 74 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad pirmasis ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas tiek, kiek juo atsakyta skirti ieškovui nagrinėjamas finansines išmokas už 2021 m. liepos mėn., tas pats pasakytina apie antrąjį ginčijamą sprendimą. Iš tiesų, kadangi, kaip matyti iš pirmojo pagrindo, pateikto dėl pirmojo ginčijamo sprendimo, analizės, ši mėnesinė išmoka nėra „nepagrįstai gauta“, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnį, darytina išvada, kad antrasis ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas tiek, kiek jis susijęs su nagrinėjamomis pinigėmis išmokomis už 2021 m. liepos mėn.
- 79 Dabar reikia nustatyti, ar dėl antrojo pagrindo, pateikto dėl antrojo ginčijamo sprendimo, tas pats sprendimas gali būti panaikintas ir tiek, kiek jis susijęs su nagrinėjamomis finansinėmis išmokomis už 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius.

b) Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnio pažeidimu

- 80 Ieškovas teigia buvęs tvirtai įsitikinęs, kad gali gauti nagrinėjamas finansines išmokas iki 2021 m. rugsėjo mėn., be kita ko, dėl to, kad nėra nei teisės nuostatos, nei jurisprudencijos, patvirtinančių PMO praktiką, ir administracija jam pervedė 3 500 EUR „panaikindama“ 2021 m. rugsėjo 24 d. sprendimą. Be to, Komisija nepateikė įrodymų nei apie tai, kad jis iš tikrųjų žinojo apie nagrinėjamų finansinių išmokų mokėjimo neteisėtumą, nei apie tai, kad šis neteisėtumas buvo toks akivaizdus, kad jis negalėjo apie tai nežinoti.
- 81 Komisija nesutinka su ieškovo argumentais.
- 82 Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnyje nustatyta, kad „[b]et kuri permokėta suma turi būti gražinama, jei gavėjas žinojo, kad nėra teisinio pagrindo ją gauti, arba jei permokėjimo faktas buvo [toks] akivaizdus, kad jis negalėjo apie tai nežinoti“. Iš šios nuostatos matyti jog tam, kad būtų galima susigrąžinti nepagrįstai išmokėtą sumą, reikia pateikti įrodymų, kad jos gavėjas iš tikrųjų žinojo apie mokėjimo neteisėtumą arba kad mokėjimo neteisėtumas buvo toks akivaizdus, kad jis negalėjo apie tai nežinoti (žr. 2018 m. birželio 14 d. Sprendimo *Spagnolli ir kt. / Komisija*, T-568/16 ir T-599/16, EU:T:2018:347, 145 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 83 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš sprendimo atmesti antrąjį skundą ir kaip Komisija paaiškino per teismo posėdį, paskyrimų tarnyba antrąjį ginčijamą sprendimą ketino grįsti antrąja sąlyga, numatyta Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnyje.
- 84 Taigi Bendrasis Teismas savo analizėje tik patikrins, ar Komisija galėjo manyti, kad mokėjimo neteisėtumas buvo toks akivaizdus, kad ieškovas negalėjo apie tai nežinoti.

- 85 Pagal suformuotą jurisprudenciją žodžių junginys „[toks] akivaizdus“, apibūdinantis mokėjimo neteisėtumą, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnio pirmą pastraipą, nereiškia, kad nepagrįstai išmokėtų sumų gavėjas atleidžiamas nuo bet kokių pastangų svarstyti ar kontroliuoti. Priešingai, grąžinti privaloma, kai padaryta klaida, kurios negali nepastebėti įprastai apdairus pareigūnas, turintis žinoti jo darbo užmokestį reglamentuojančias taisykles (žr. 2019 m. birželio 18 d. Sprendimo *Quadri di Cardano / Komisija*, T-828/17, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:422, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 86 Be to, nebūtina, kad atitinkamas pareigūnas, vykdydamas jam tenkančią rūpestingumo pareigą, galėtų tiksliai nustatyti administracijos padarytos klaidos apimtį. To, kad jam kyla abejonių dėl atitinkamų mokėjimų pagrįstumo, pakanka, kad jis privalėtų kreiptis į administraciją tam, kad ši atliktų reikalingus patikrinimus (žr. 2019 m. birželio 18 d. Sprendimo *Quadri di Cardano / Komisija*, T-828/17, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:422, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 87 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 43 punkto, galutinius ieškovo dukters mokymosi rezultatus švietimo įstaiga pateikė 2021 m. liepos 2 d.; tai yra diena, kurią ji jau galėjo, be kita ko, parsisiųsti studijų baigimo pažymėjimą. Be to, iš Bendrojo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad ieškovo duktė aptariamas studijas ar bet kurias kitas studijas būtų tęsusi po 2021 m. liepos 2 d., – tai būtų galėję pateisinti teisę gauti nagrinėjamas finansines išmokas nuo 2021 m. rugpjūčio mėn.
- 88 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, ieškovui galėjo kilti abejonių dėl to, ar nuo 2021 m. rugpjūčio mėn. jis gali toliau gauti nagrinėjamas finansines išmokas.
- 89 Kadangi šio mokėjimo neteisėtumas buvo akivaizdus, ieškovas negalėjo apie tai nežinoti.
- 90 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti šį pagrindą ir panaikinti antrąjį ginčijamą sprendimą tik tiek, kiek jis susijęs su nagrinėjamomis finansinėmis išmokomis už 2021 m. liepos mėn.

B. Dėl reikalavimo atlyginti žalą

- 91 Ieškovas iš esmės teigia, jog dėl to, kad Komisija pažeidė gero administravimo, teisinio saugumo ir „numatomumo“ principus, patyrė 2 441,84 EUR turtinės žalos, kurią sudaro rengiant pirmąjį skundą patirtos išlaidos advokatams, nes ginčijami sprendimai buvo identiški tiems, kurie buvo panaikinti sprendimu patenkinti pirmąjį skundą.
- 92 Komisija nesutinka su ieškovo argumentais.
- 93 Reikia priminti, kad per ikiteisminę procedūrą patirtos išlaidos advokatams – išskyrus ypatingas aplinkybes – negali būti laikomos turtine žala, kurią galima atlyginti, nes Pareigūnų tarnybos nuostatų normos neįpareigoja ikiteisminėje stadijoje kreiptis į advokatą, todėl tai yra tik asmeninė atitinkamo pareigūno atsakomybė. Tačiau iš šios bylos medžiagos negalima nustatyti tokių išimtinių aplinkybių buvimo (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 23 d. Sprendimo *OA / EESRK*, T-671/20, nepaskelbtas Rink., EU:T:2022:82, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 94 Be to, kaip pažymėta šio sprendimo 71 punkte, tai, kad administracija, dėl teisės būti išklaustam pažeidimo panaikinus sprendimą, priima iš esmės tokį patį sprendimą, neprieštarauja nei gero administravimo principui, nei, be to, teisinio saugumo principui ir „numatomumo principui“, dėl kurių ieškovas nepateikė visiškai jokių argumentų, todėl tai negali būti pažeidimas, dėl kurio gali kilti Sąjungos deliktinė atsakomybė.
- 95 Taigi ieškovo prašymas atlyginti nurodomą turtinę žalą turi būti atmestas kaip nepagrįstas.
- 96 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ginčijamus sprendimus reikia panaikinti tiek, kiek jie susiję su nagrinėjamos finansinėmis išmokomis už 2021 m. liepos mėn., o likusią ieškinio dalį atmesti.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 97 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 98 Kadangi Komisija iš esmės pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal ieškovo reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2022 m. gegužės 11 d. Europos Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuro (PMO) sprendimus, kuriais panaikinama VA teisė nuo 2021 m. liepos 1 d. gauti išlaikomo vaiko išmoką ir mokymosi išmoką, taip pat su šiomis išmokomis susijęs mokesčio bazės sumažinimas, ir 2022 m. birželio 13 d. sprendimą dėl šių finansinių išmokų susigrąžinimo pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 85 straipsnį tiek, kiek jie susiję su minėtomis išmokomis už 2021 m. liepos mėn.**
- 2. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 3. Komisija padengia savo ir VA patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

Papasavvas

Svenningsen

Laitenberger

Martín y Pérez de Nanclares

Stancu

Paskelbta 2024 m. birželio 5 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.